

Asia: VN/1984/2019

Lausuntopyyntö työryhmämietinnöstä: Seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus

Vapaaehtoisuuden puutteeseen perustuva sääntely

Mitä mieltä olette ehdotuksesta säätää raiskauksen ja muiden seksuaalirikosten keskeiseksi tunnusmerkistökijäksi vapaaehtoisuuden puute ehdotuksen mukaisesti?

Kannatetaan ehdotusta.

Se, että raiskausrikos muutetaan vapaaehtoisuuteen perustuvaksi, on yksi tärkeimmistä uudistustarpeista.

Ehdotuksista B2, joka on myös työryhmän ehdotus, sisältää vähiten tulkinnanvaraisia tilanteita, ja se on selkein pykälän sisältö, jos/kun hallituksen esityksessä täsmennettäisiin / perusteltaisiin sitä, että pakottamisen puuttuminen ei tarkoita vapaaehtoista osallistumista.

Ehdotettu sanamuoto on myös parempi, kuin malli, jossa puhutaan suostumuksesta, koska suostumusoppia ei liene tarkoitus sekoittaa raiskaussäännösten tulkintaan.

Mitä mieltä olette ehdotetuista säännöksistä, jotka koskevat tilanteita, joissa teon kohteella ei ole mahdollisuutta muodostaa tai ilmaista tahtoaan (rikoslain 20 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohta ja 3 §:n 2 momentin 2 kohta)?

Kannatetaan ehdotusta.

Eryyksen kannatettavaa on se, että tunnusmerkistöön lisätään voimakas päihtymystila sekä heikentynyt tajunnantila, koska harvoin voidaan osoittaa henkilön olleen täysin tajunnan menettänyt, vaikka usein onkin kyvytön toimimaan.

Korkeimman oikeuden ratkaisun (KKO 2019:78) linjauksen mukaan avuttoman tilan näyttökynnys on myös todella korkea.

Lisäksi erityisen kannatettavaa on, että tunnusmerkistöön lisätään ”tilanteen äkillisyyden vuoksi”, koska tämän hetken lainsäädäntö ei sovellu tilanteisiin, joissa sukupuoliyhteys on aloitettu niin yllättäen, ettei tajuissaan ja voimissaan oleva henkilö ehdi sanoa/tehdä mitään estääkseen eikä tekijä ole tilanteen yllättävyyden vuoksi joutunut käyttämään väkivaltaa. Tällaisia yllättäviä sukupuoliyhteyksiä on tämän hetken lainsäädännön mukaan tuomittu seksuaalisena ahdisteluna, koska mikään muu tunnusmerkistö ei siihen taivu.

Tältä osin ehdotuksen seksuaalista hyväksikäyttöä koskevassa säännöksessä on kuitenkin päällekkäisyyttä. Osa asemaan perustuvista hyväksikäyttötilanteista rangaistaisiin jatkossa raiskauksina, eli ne joihin toinen osapuoli ei ole osallistunut vapaaehtoisesti tai ei ole mahdollisuutta muodostaa tai ilmaista tahtoaan.

Muut aikuisiin kohdistuvat seksuaalirikokset

Mitä mieltä olette ehdotetusta seksuaalisen kajoamisen törkeän tekemuodon säätämisestä?

Seksuaalinen kajoaminen nimikkeenä ja terminä on erittäin harhaanjohtava ja epäselvä, emmekä kannata nimikkeen muutosta. Pakottaminen seksuaaliseen tekoon ja törkeä pakottaminen seksuaaliseen tekoon olisivat selkeämmät nimikkeet.

Kajoamisesta saa käsityksen, että se tarkoittaa ainoastaan fyysistä koskettamista, vaikka tunnusmerkistön perusteella siihen menee nimenomaan muitakin tekotapoja.

Kannatetaan ehdotusta erillisestä törkeän tekemuodon säätämisestä.

Muitakin seksuaalisia tekoja, kuin sukupuoliyhteys, voidaan toteuttaa käyttämällä hyvinkin vakavaa väkivaltaa ja tällaisia tekoja kohdistuu myös 16-17-vuotiaisiin, joten on hyvä, että myös seksuaalisten tekojen osalta on kaksi eri vakavuusluokkaa.

Mitä mieltä olette ehdotetusta seksuaalista hyväksikäyttöä koskevasta säännöksestä?

Kannatetaan ehdotusta osittain, vaikka pykälän sovellettavuus jäänee erittäin vähäiseksi ottaen huomioon, että kaikki sukupuoliyhteydet ja seksuaaliset teot, joihin toinen ei osallistu vapaaehtoisesti, tuomitaan jatkossa raiskauksina tai kajoamisina.

Rikosnimikkeen säilyminen ei ole johdonmukaista, jos muut hyväksikäyttö- sanan sisältävät nimikkeet muutettaisiin.

Eryyisen kannatettava on muutos, että perheen sisäisessä hyväksikäytössä säännöksen soveltaminen ei enää edellyttäisi sitä, että tekijä asuu lapsen kanssa samassa taloudessa. Tämänhetkisen lainsäädännön ongelmana on ollut mm. tilanteet, joissa hyväksikäytön kohteena on ollut lapsi, joka on sijoitettuna ja hyväksikäyttö tapahtuu kotilomilla tai hyväksikäyttäjällä on vanhempi, joka ei asu samassa taloudessa.

Kannatettavaa ei kuitenkaan ole se, että vanhemman 16-17 vuotiaaseen lapseensa kohdistama sukupuoliyhteys tai seksuaalinen teko on siirretty tähän ”kaatopykälään”. Ehdotettu 2 momentti näyttää edellyttävän sen arvioimista, onko 16-17- vuotias lapsi ollut vapaaehtoisesti sukupuoliyhteydessä isänsä tai äitinsä tai heihin rinnastettavassa asemassa lapseen olevan henkilön kanssa. Osa näistä teoista rangaistaisiin jatkossa raiskauksina tai seksuaalisena kajoamisena, osa seksuaalisena hyväksikäyttönä. Ehdotettu säännös on sekava.

Mitä mieltä olette seksuaalista ahdistelua koskevan säännöksen soveltamisalan ehdotetusta laajennuksesta?

Kannatetaan ehdotusta.

Kannatetaan avointa tunnusmerkistöä, koska kaikkia kuviteltavissa olevia seksuaalisen ahdistelun tekemuotoja ei voi etukäteen kuvitella eikä sen vuoksi kirjoittaa tunnusmerkistöönkään. Eryyisen hyvää on, että tunnusmerkistössä luetellaan tekotapoja, mutta ei tyhjentävästi.

Hallituksen esitykseen toivotaan täsmennyksiä ja perusteluja seksuaalisen ahdistelun ja kunnianloukkauksen rajanvetoon, koska sanalliset seksuaaliset herjaukset täyttävät molempien tunnusmerkistön. Perusteluissa tulisi selventää tekotapoja eikä viitata HE 216/2013 perusteluihin, koska sen esityksen mukaista lakia ei tuolloin säädetty. Muutoin jää edelleen epäselväksi, miten laajasti tuon esityksen 216/ 2013 perusteluja voi käyttää tulkinta-apuna.

Mitä mieltä olette ehdotetusta seksuaalisen kuvan luvaton levittämistä koskevasta säännöksestä?

Kannatetaan ehdotusta.

Eryyisen kannatettavaa on laajentaa säännös kattamaan myös yksittäisiä kuvia tai kuvatallenteita koskevat teot eli jatkossa ei enää edellytetä jonkinlaista laajuutta tai jatkuvuutta, vaan yhdenkin kuvan levittäminen riittää.

Mitä mieltä olette sukupuoliyhteyden määritelmän ehdotetusta laajentamisesta?

Kannatetaan ehdotusta osittain.

Teon vahingollisuus ei monestikaan riipu siitä, kuinka syvälle esim. kielellä tunkeuduttiin. Tällä hetkellä oikeudenkäynneissä keskitytään liikaa siihen, menikö kieli tai sormi riittävän pitkälle, jotta tiedetään, täyttykö sukupuoliyhteys vai ei. Tällä seikalla on erittäin suuri merkitys rikosnimikkeen ja tuomittavan rangaistuksen osalta. Kannatettavaa siis on, että jatkossa sukupuoliyhteydellä tarkoitetaan myös tilannetta, jossa toisen sukuelintä tai peräaukkoa kosketellaan sukuelimellä tai suulla.

Määritelmä ei ehdotuksen mukaan kuitenkaan sisällä tilannetta, jossa tekijä koskettelee sukupuolielimellä uhrin suuta. Ehdotetaan siis lisättäväksi määritelmään ”toisen sukuelimen tai peräaukon koskettelua sukupuolielimellä tai suulla ja toisen suun koskettelua sukupuolielimellä.” Erytisen kannatettavaa on, että jatkossa esim. siittimen varren nuoleminen tai häpyhuulten nuoleminen täyttäisi sukupuoliyhteyden riippumatta kosketteleeko tekijä uhrin suuta sukuelimellään vai toisin päin.

Ehdotetun määritelmän ongelmaksi muodostuu kuitenkin se, että edelleen kädellä / sormella tapahtuva tunkeutuminen täytyy voida osoittaa tapahtuneen eikä varsin intensiivinen kädellä sukupuolielimen koskettaminen täyttäisi tunnusmerkistöä. Pieni lapsi ei pysty kertomaan, onko hänen sukupuolielimeensä tunkeuduttu, mutta lapsen sukupuolielimen koskettelu tai tunkeutuminen on lapsen kehitykselle yhtä vahingollista ja sisältää yhtä suuren seksuaalisen itsemääräämisoikeuden loukkauksen.

Ehdotetaan mietittäväksi, pitäisikö määritelmään lisätä myös sormella tai esineellä tapahtuva, sukupuolielimen tunkeutumiseen verrattava koskettaminen.

Muita aikuisiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin liittyviä huomioita?

Hallituksen esitykseen toivotaan täsmennyksiä ja perusteluja seksuaalisen kajoamisen ja seksuaalisen ahdistelun rajanvetoon, koska näiden kahden tunnusmerkistön ero on varsin pieni, mutta rangaistusasteikossa on erittäin suuri ero. Seksuaalisen kajoamisen minimi on lähes seksuaalisen ahdistelun maksimirangaistus.

Törkeän raiskauksen tunnusmerkistön uusi ankaroittamisperuste; vakava väkivalta on kannatettava ehdotus.

Lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset

Mitä mieltä olette ehdotuksesta säätää lapsiin kohdistuvia tekoja koskevat säännökset omaksi kokonaisuudekseen?

Kannatetaan ehdotusta.

Lapsiin kohdistuvien tekojen pykälät täytyisi olla selkeästi kirjoitettuja eikä sisältää vain lukuisia viittauksia aiempiin pykäliin. Selkeästi kirjoitetut säännökset lisäävät säännöksen oikeusturvavaikutuksia sekä ottavat paremmin huomioon myös uhrin aseman.

Lisäksi eri rikosnimikkeissä sanalla lapsi tarkoitetaan eri ikäistä eli lapsen määritelmä aiheuttaa sekavuutta voimassa olevaan lakiin verrattuna. Uudistusehdotuksen jälkeen lapsi voisi tarkoittaa alle 16- vuotiasta, alle 12-vuotiasta, 12-15 vuotiasta, 16-18 vuotiasta tai henkilöä, jonka on perusteltua syytä olettaa olevan alle 18- vuotias.

Mitä mieltä olette lapsenraiskausta koskevasta säännöksestä?

Näyttöongelmien vuoksi pyydämme vielä miettimään ikärajaa eli olisiko 13 -vuoden ikäraja parempi kuin 12 vuoden ikäraja, jolloin tietoisuus siitä, että lapsi on ala-asteella, riittäisi ikätietoisuuden osalta. Tai olisiko ikärajan oltava jopa 16 vuotta.

Syyttäjän työn kannalta on mahdotonta arvioida ulkonäön perusteella, onko henkilö yli vai alle 12 -vuotias. Käytännön työn kannalta ja nimikkeen soveltamisen kannalta on suuri merkitys, voidaanko ikätietoisuutta käytännössä todistaa millään. Pelkona on, että pykälän soveltaminen kaatuu siihen, ettei voida osoittaa tekijän tienneen uhrin olevan alle 12 -vuotias. Useimmiten nykyään osapuolet keskustelevat internetissä etukäteen ja siellä tulee tekijälle tietoon mm. uhrin koulu eli onko hän ala-asteella. Ikärajan selkeä sitominen tiettyyn, kaikille uhreille yhteismitalliseen tekijään, kuten kouluasteeseen, edistää uhrin oikeuksia sekä oikeusturvaa myös yleisellä tasolla.

Ottaen huomioon tarve korostaa lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten erityistä moitittavuutta ja erityisen ankaraa suhtautumista kyseisiin seksuaalirikoksiin, tulisi alle 16-vuotiaan lapsen kanssa sukupuoliyhteydessä olemisesta tuomita aina vähintään kahden vuoden mittainen vankeusrangaistus.

Tämän uudistuksen ansiosta osa tällaisista tilanteista tulisi todennäköisesti jatkossa tuomituiksi lapsenraiskauksina ja näin ollen vähintään kahden vuoden mittaiseen vankeusrangaistukseen jos/kun tähän tunnusmerkistöön on tarkoitus mennä teot, joissa 12-15 -vuotiaan motiivina sukupuoliyhteydelle on raha, huomio tms.

Pelkona kuitenkin on, että sukupuoliyhteydet 12-15 -vuotiaiden kanssa tuomitaankin jatkossa Sukupuoliyhteys lapsen kanssa -nimikkeellä, jolloin rangaistusasteikko lievenee nykyiseen lakiin verrattuna huomattavasti, mikä ei ole omiaan edistämään lain tarkoittamaa suojaa lapsen seksuaaliselle koskemattomuudelle.

Uudistus heikentää huomattavasti 12-15-vuotiaiden lasten asemaa, koska jos lapsi on itse aktiivinen osallistumaan sukupuoliyhteyteen, eikä häntä tarvitse siihen erityisemmin houkutella, niin jatkossa 50-vuotiaan ja 13 -vuotiaan välinen sukupuoliyhteys tuomitaan vain Sukupuoliyhteys lapsen kanssa nimikkeellä, jolloin rangaistusasteikko on varsin lievä.

Tämän vuoksi harkittavaksi tulee, pitäisikö ikärajan sittenkin olla 16 vuotta?

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan minimirangaistus törkeässä lapsen seksuaalisessa hyväksikäytössä on 1 vuosi vankeutta, kun taas ehdotetussa sukupuoliyhteys lapsen kanssa minirangaistus on 4kk vankeutta.

Uudistus näyttää myös johtavan rangaistusten lievenemiseen lapsiin kohdistuvissa raiskauksissa. Jos tarkoitus ei ole lieventää rangaistuksia, on pykälät ja tunnusmerkistöt mietittävä uudelleen.

Voimassa olevan lain mukaan, jos 15-vuotias lapsi raiskataan ns. kiinnipitoväkivaltaa käyttämällä, teko täyttää törkeän lapsenraiskauksen tunnusmerkistön ja minimirangaistus on 4 vuotta vankeutta. Uudistuksen jälkeen sama teko täyttäisi lapsenraiskauksen tunnusmerkistön ja minimirangaistus olisikin vain 2 vuotta.

Mitä mieltä olette seksuaalista kajoamista lapseen koskevasta säännöksestä?

Seksuaalinen kajoaminen nimikkeenä ja terminä on erittäin harhaanjohtava ja epäselvä, emmekä kannata nimikkeen muutosta. Lapsen hyväksikäyttö -terminä kertoo paljon paremmin, millaisesta teosta on kysymys.

Kajoamisesta saa käsityksen, että se tarkoittaa vain fyysistä koskettamista, vaikka tunnusmerkistön perusteella siihen menee nimenomaan muitakin tekotapoja.

Lisäksi aikuiseen kohdistuva kajoaminen ja lapseen kohdistuva kajoaminen ovat aivan erisisältöisiä tekoja, joten nimikkeiden samankaltaisuus on hyvin harhaanjohtavaa, eikä uudistus tältä osin ole omiaan edistämään lakimuutoksen tarkoituksena olevaa säännösten selkiytymistä.

Nykyinen lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva pykälä on huomattavasti selkeämpi ja helpommin sovellettava. Nykyiseen pykälään tulisi vain lisätä uusi ikäraja koskien 12 tai 13 -vuotiaaseen kohdistuvaa tekoa.

Mitä mieltä olette sukupuoliyhteyksien ja seksuaalisten tekojen säätämisestä rangaistavaksi sellaisenaan lapsenraiskauksena tai seksuaalisena kajoamisena lapseen, kun ne kohdistuvat alle 12-vuotiaaseen lapseen?

Kannatetaan ehdotusta asettaa jokin ikäraja, mutta pyydämme vielä miettimään, olisiko 13 vuoden tai 16 vuoden ikäraja parempi.

Tästä olemme tarkemmin lausuneet kohdassa "Mitä mieltä olette lapsenraiskausta koskevasta säännöksestä?".

Mitä mieltä olette muutoksista paritusta koskevaan sääntelyyn?

-

Mitä mieltä olette muutoksista lasta seksuaalisesti esittäviä kuvia koskevaan sääntelyyn?

Kannatetaan ehdotusta.

Eriyksen kannatettavaa on laajentaa säännös kattamaan myös yksittäisiä kuvia tai kuvatallenteita koskevat teot, koska tällä hetkellä lainsäädännön epäloogisuuden vuoksi yksittäisen kuvan levittäminen ei täytä rikosta, mutta yhden kuvan hallussapito täyttää.

Eriyksen kannatettavaa on myös nimikkeen muuttaminen, koska lasta seksuaalisesti esittävä kuva on huomattavasti parempi ja avaavampi käsite kuin nykyisen lain mukainen sukupuolisiveellisyyttä loukkaava kuva.

Muita lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin liittyviä huomioita?

Uudistuksen kaikkiin lapsia koskeviin pykäliin on lisätty maininta "kun osapuolten iässä ja henkisessä kypsyydessä on olennainen ero". Tämä tekee pykälien soveltamisesta ja ymmärtämisestä erittäin vaikea selkoisia. Jos uudistuksen tarkoituksena ei ole todellisuudessa muuttaa nykyistä tilannetta ja sallia nuoriin kohdistuvia tekoja laajemmin kuin tällä hetkellä, niin kannatamme erillistä rajoitussäännöstä, kuten nykyisessä lainsäädännössä on.

Psykologien huoli aiheeseen liittyen on pienin osin oikeutettu, mutta katsomme, että erillisellä rajoitussäännöksellä pystytään paremmin turvaamaan uhrin oikeudet sekä yleinen oikeusturva paremmin kuin erittäin tulkinnanvaraisella ja vaikeasti todistettavalla erilliskirjauksella lain säännöksissä.

Mielestämme seurustelusuhhteessa tapahtuvaa suostumuksellista seksin harrastamista ei ole syytä kriminalisoida, kun osapuolilla ei ole suurta ikäeroa, mutta käsityksemme mukaan nykyinen rajoitussäännös on toiminut käytännön tasolla hyvin eikä tosiasiallisia seurustelusuhhteessa tapahtuneita seksuaalisia kanssakäymisiä ole viety rikosprosessissa eteenpäin, vaan rajoitussäännöstä osataan soveltaa ja sovelletaan tilanteisiin, joita varten se on säännelty.

Uudistus näyttää johtavan siihen, että nuoriin lapsiin sallitaan kohdistuvan enemmän paheksuttavia tekoja kuin nykyään. Mietinnössä on myös esitetty varsin laskennallista tapaa todeta, onko ikäerossa olennainen ero. Mielestämme työryhmän ehdotus, jonka mukaan lähtökohtaisesti osapuolten ikäeroa tulisi pitää olennaisena, kun lapsi on 15-vuotta ja ikäero on noin kuusi vuotta, kun lapsi on 14-vuotias ja ikäero noin viisi vuotta ja kun lapsi on 13-vuotias ja ikäero on noin neljä vuotta tai kun lapsi on 12-vuotias ja ikäero on noin kolme vuotta, ei voida pitää kannattavana.

Nykyisin oikeuskäytännössä on vakiintunut tulkinta, että pääsääntöisesti yli viiden vuoden ikäero on olennainen. Tätä käytäntöä ei tulisi muuttaa eikä siis lisätä edes ajatuksellisesti yhtä vuotta lisää siihen, että kun lapsi täyttää 15 -vuotta, niin olennainen ikäero olisikin 6 vuotta.

Lapsiin kohdistuvien rikosten pykälissä on aivan liikaa viittauksia aikaisempiin pykäliin eikä niistä ilmene helposti, mitä kyseinen pykälä edes pitää sisällään. Lapsiin kohdistuvien rikosten pykälät tulisi kirjoittaa paljon selkeämmällä tavalla. Kuten aikaisemmin on mainittu, on säännösten selkeydellä oleellinen merkitys uhrin oikeuksien toteutumisen kannalta sekä yleiselle oikeusturvalle.

Rangaistukset

Mitä mieltä olette ehdotetuista rangaistusasteikoista?

Emme kannata ehdotusta, että sukupuoliyhteys lapsen kanssa -rikoksesta voitaisiin tuomita jatkossa minimissään 4kk vankeusrangaistus.

Ottaen huomioon julkisuudessakin esille tuotu tarve korostaa lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten erityistä moitittavuutta ja erityisen ankaraa suhtautumista kyseisiin seksuaalirikoksiin, tulisi alle 16-vuotiaan lapsen kanssa sukupuoliyhteydessä olemisesta tuomita aina vähintään kahden vuoden mittainen vankeusrangaistus.

Uudistusehdotus johtaisi siihen, että lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistusasteikko lievenisi.

Voimassa olevan lain mukaan, jos 15-vuotias lapsi raiskataan ns. kiinnipitoväkivaltaa käyttämällä, teko täyttää törkeän lapsenraiskauksen tunnusmerkistön ja minimirangaistus on 4 vuotta vankeutta. Uudistuksen jälkeen sama teko täyttäisi lapsenraiskauksen tunnusmerkistön ja minimirangaistus olisikin vain 2 vuotta.

Törkeän lapsenraiskauksen osalta ollaan viimein saamassa jotain oikeuskäytäntöä eli Helsingin hovioikeus antoi ensimmäisen mittaamista koskevan ratkaisun 11.9.2020 ja tuomitsi tekijälle 5v 6kk. Uudistus näyttäisi johtavan siihen, että tällaisen teon rangaistus olisi jatkossa taas lievempi eikä hankitulla oikeuskäytännöllä ole mitään merkitystä.

Ehdotuksella seksuaalisen kajoamisen (ent. pakottaminen seksuaaliseen tekoon) enimmäisrangaistuksen korottamisesta 3 vuodesta 4 vuoteen ei mielestämme ole käytännön merkitystä.

Muut huomiot

Huomioita esityksen arvioituihin vaikutuksiin liittyen?

Esityksen taloudellisiin vaikutuksiin on vaikea ottaa kantaa, kun ei ole tiedossa, mihin syyteharkinnan ja syytteen tuomioistuinkäsittelyn keskimääräinen kustannus 526 euroa perustuu. Se täytyy olla kaikkien rikosnimikkeiden keskiarvo eikä millään muotoa esim. seksuaalirikosten käsittelyn keskiarvo.

Ainakin Etelä-Suomen syyttäjäalueella kaikista seksuaalirikosasioista tehdään ennakoilmoitus syyttäjälle. Sen johdosta syyttäjä saattaa olla yhteydessä jutun tutkijaan (0,5-1 tuntia).

Syyteharkintaan, haastehakemuksen laatimiseen jne. menee tavanomaisessa raiskaus -jutussa keskimäärin 4-5 tuntia.

Seksuaalirikosasioissa on pääsääntöisesti aina edessä suullinen pääkäsittely, joka ottaa aikansa siihen valmistautumisineen ja itse pääkäsittelyyn kuluvaan ajan. Käräjäoikeuskäsittely on tavanomaisessa raiskausjutussa pääsääntöisesti koko päivän kestävä eli 5-6 tuntia.

Lisäksi lähes kaikki seksuaalirikokset käsitellään myös hovioikeudessa. Pääsääntöisesti niissä järjestetään myös suullinen pääkäsittely, jossa vastaanotetaan vähintään sama näyttö kuin käräjäoikeudessa. Jos tuomittu henkilö on valittajana, syyttäjä antaa hovioikeudelle vastauksen ja sen lisäksi valmistautuu pääkäsittelyyn.

Syyttäjän seksuaalirikosjutun käsittelyyn kuluva aika voisi olla tavanomaisessa jutussa noin 15-30 tuntia, jolloin kustannus on huomattavasti enemmän kuin 526 euroa.

Huomioita muihin lakeihin ehdotettuihin muutoksiin liittyen?

-

Muita huomiota liittyen esitettyihin lakiehdotuksiin?

Työryhmän mietinnössä on (s. 125-127) arvioitu lasta seksuaalisesti esittävää kuvaa ja esitystä koskevien säännösten soveltamisalan rajaamista siten, että säännöstä ei sovellettaisi tekoihin, joissa lapsi on täyttänyt 12-vuotta ja osallistuu tekoon vapaaehtoisesti eikä osapuolten iässä ja henkisessä kypsydessä ole olennaista eroa.

Vaikka kyseistä rajausta ei tällä hetkellä ehdoteta, toteamme jo nyt, että säännöksiä ei tule rajata 12 vuotta täyttäneisiin, vaan ikärajan täytyy olla alle 18-vuotiaat. 13- vuotias ei voi osallistua vapaaehtoisesti tällaiseen kuvaan tai esitykseen ja rajauksen johdosta kaikki vastaajat väittäisivät jatkossa, että lapsi osallistui siihen vapaaehtoisesti. 13-vuotiaan ”vapaaehtoisen” mielipide saattaa myös olla varsin eri 15-16 -vuotiaana. Miten perusteltua on ajatella nuoren lapsen osaavan ymmärtää 12-13-vuotiaana sen hetkisen vapaaehtoisuuden merkityksen tilanteessa, jossa kuva säilyy internetissä ikuisesti ja voi vuosienkin jälkeen olla väärinkäytettävissä?

Kannatettavaa on, että lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidon maksimirangaistus nostetaan kahteen vuoteen, koska silloin se vanhentuu viidessä vuodessa eikä kahdessa vuodessa, kuten on nykyisin.

Kannatettavaa on myös se, että törkeän raiskauksen ja törkeän lapsenraiskauksen kvalifiointiperusteessa ei enää jatkossa lue ”tekevät useat” vaan että ”rikoksen tekee vähintään kaksi henkilöä”.

Keskinen Nina

Etelä-Suomen syyttäjäalue - Tämä lausunto on kirjoitettu Etelä-Suomen syyttäjäalueen henkilöön kohdistuvien rikosten erikoissyyttäjien yhteistyönä ja lausunto vastaa koko Etelä-Suomen syyttäjäalueen mielipidettä.